

Štajersko.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevnjski okraj ima svoj občni zbor v ponedeljek, dne 6. januarja 1908., točno ob pol 11. uri dopoldne v šoli na Vid mu. Dnevni red: 1. Odobrenje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Predsednikovo poročilo o društvenem delovanju lanskega leta. 4. Poročilo blagajničarke in pregled računa za l. 1907. 5. Razna druga poročila. 6. K točki: „Na delo med ljudstvo!“ 7. Iz šolske prakse. 8. Želje in nasveti.

Vsem društvnikom in društvnicam kliče odbor: Na snidenje!

Konjiško učit. društvo je sklenilo, da bo prirejalo v svojem okraju roditeljske sestanke. Prvi roditeljski večer se je vršil 15. decembra 1907. v čadramski šoli. Obisk je bil nepričakovano dober. V kraju kot je Čadram, kjer ljudstvo ni posebno naklonjeno šoli, se nismo nadejali kaj takega. Računali smo na kakih 40 ali 50 prijateljev šole, a prišlo jih je čez 120. Tov. nadučitelj Brumen je izborni izvajal svoj tema „O vzgoji otrok pred in med šolsko dobo“. Ljudstvo je pazno in z zadovoljstvom poslušalo predavanje. Ob koncu se je razvila živahna debata med starši in učiteljstvom. Starši so z veseljem obljubili, da se prihodnjega sestanka radi udeležijo. Tudi več tovarišev in tovarišic je bilo navzočih. Upajmo, da tudi pri nas ljudje izprevidijo, da je šola le njim in njihovi deci v korist. Janko Kržižič.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v nedeljo, 12. dne januarja 1908., ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli. Vzpored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Letno poročilo. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev dveh pregledalcev društvenih računov. 6. Volitev odbora za izvenšolsko delovanje. 7. Slučajnosti in nasveti.

K polnoštevilni udeležbi vabi vljudno

Žiher, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico ima svoje glavno zborovanje v četrtek, dne 9. prosinca 1908., ob pol 11. v šoli Leitersberg-Krčevina.

Dnevni red: 1. Zapisnik o zborovanju dne 5. dec. 1907. 2. Dopisi in razgovor o njih. 3. Poročilo delegata o zborovanju „Zveze“ dne 8. dec. 1907 v Celju. 4. Poročilo načelnika o društvenem delovanju v preteklem letu. 5. Poročilo blagajnika o društvenem imetju. 6. Predlogi in nasveti. 7. Volitev novega odbora.

Čislane gg. odbornike prosim, da se snidejo v svrhu pogovora nekaterih društvenih važnosti že ob 10.

Dragi tovariši in tovarišice!

Blizu in daljna prihodnost šolstva in našega stanu bo zahtevala složno in tesno združitev naših moči. Pridite vsi dosedanjí člani našega društva, novi pa pristopite in vprežite kmalu svoje vrline v prid in korist šolskega in stanovskega napredka. Društvena moralna moč in močna njegova gmotna podlaga tvorita to, kar imenujemo živahnost in zavednost stanovske organizacije. Ne bodimo popustljivi v shvatanju in pojmovanju vrednosti in potrebnosti stanovskega druženja!

Imenom odbora kliče vsem veselo in podjetno 1908. leto

Avguštin Požegar, t. č. načelnik.

Književnost in umetnost.

Domače ognjišče. Štev. 12. tega letnika prinaša to-le vsebino: 1. — n —: Dobrotnikom. — 2. Ob koncu leta. — 3. Ferdo Plemič: Več solnce! — 4. Listek. Ferdo Plemič: „Ne pusti me umreti!“ — Ivo Trošt: Zastrta slika. — 5. Dopisi. — 6. Drobline. — 7. S to številko je zaključilo „Domače ognjišče“ svoj prvi letnik, ki si je pridobil pod spretnim urejevanjem tov. nadučitelja Dimnika vseobče priznanje. Vsa snov je zanimiva in aktualna, kazalo pa izpričuje bogato vsebino. „Domače ognjišče“ se je med ljudstvom priljubilo, kar dokazuje, da je bilo potrebno. Sedaj je naša skrb, da se mu pomnoži število naročnikov. Ti se naj takoj zglašajo, da ne bo — kot letos — zmanjkalo posameznih števk.

Zvonček objavlja v 1. šte. devetega letnika to izbrano vsebino: 1. Siromakova smrt, Fr. Ločniškar. Pesem. — 2. Naša Minka na Gorenjskem. Juraj Panigrač. Povest. — 3. Težka naloga. Podoba v barvotisku. — 4. Premodre glave. Silvester K. Narodna smešnica. — 5. Hčerki. E. Gangl. Pesem s podobo. — 6. Mladi fizik J. N. Poučni spis. — 7. Božja pravičnost. Fran Mrmolja. Narodna legenda. — 8. Jakec in Mihec. Polenčan. Povest. — 9. Raztrgane hlače. Slika v barvotisku. — 10. Zgodbe iz živalskega življenja. — m — Povest. — 11. Dva jazbeca. Ivo Trošt. Basen s podobo. — 12. Medved in lisica. Fran Ločniškar. Basen. — 13. Dober zaveznik. Sorin. Povest. — 14. Dvojna bolečina. E. Gangl. Pesem s podobo. — 15. V album, v mlada srčca. Ivo Danič. Pesem. — 16. Dvojno plačilo. Borisov. Pesem. — 17. Pouk in zabava. Novoletno voščilo. Fr. Rojce. — Usmilite se ptičje! — Božično drevo. — Slovenska država v Ameriki. —

Časnikarstvo v Ameriki. — Za punčko — v smrt. — Najstarejši časopis. — Vas brez moških. — Svinčnik. — Koliko pojedov kruha v posameznih državah. — Jubilejski denar. — Poseben pojav. — Pametna žival. — Kotiček gospoda Doropolskega. — 18. V deveto leto! — List je krasno opremljen, kar dela vso čast „Učiteljski tiskarni“. Poskrbimo, da se število naročnikov podvoji, da se bo list na trdni gmotni podlagi vedno bolj razvijal in koristil ljube slovenske mladine. Ta je pač toliko vredna, da ji z lepo knjigo širimo in bogatimo duševno obzorje. To je najlepša opora, ki ji jo lahko damo na pot v življenje!

Popotnik. Letnik XXVIII. — Št. 12.

— Na prvem mestu čitamo konec Ohlupovega spisa „O pravni vzoji in pravnem pouku“ v prevodu, ki ga je oskrbel Karel Svoboda. — Gotovo zbudi splošno zanimanje Janka Polaka „Pedagoška študija o otroku“. — Miro Šijanec priobčuje konec svoje razprave „Triandrus“. — „Književno poročilo“ obsega Antona Lebana oceno konferenčnega poročila g. nadzornika Stasnege. — „Razgled“ sklepa list. Naročnikom in sotrudnikom veljajo te besede: „Z današnjo številko zaključuje „Popotnik“ svoj 28. letnik. Več kot četrstoletja napornega dela, truda in morečih skrbi imamo torej za seboj. In s ponosom lahko poudarjamo, da trud ni bil zaman, da je delo rodilo dober sad in da smo z našimi težnjami vrlo napredovali. O tem nam svedoči vrsta „Popotnikovih“ letnikov, iz katerih se zreali od leta do leta napredek. Da je tako, imamo se pač zahvaliti vrlim našim sotrudnikom, ki so nas z redko požrtvovalnostjo — pogosto še celo z gmotnimi žrtvami — zalagali z dobrim gradivom ter nam olajševali izvršitev težavne naše zadače. Štejemo si v sveto dolžnost, da jim na tem mestu izrekamo najtoplejšo zahvalo! Priporočamo se jim obenem pa tudi za nadaljno naklonjenost in podporo ter zlasti poudarjamo, da bi pač težko pogrešali one mlajše nadarjene in marljive moči, ki so zlasti v zadnjih letnikih tako bogato zalagali „Popotnikove“ predale z izbornim, aktualnim gradivom. Prosimo jih prelepo, da nam ostanejo zvesti sotrudniki tudi v bodoče. Žal, da jim dela in truda ne moremo nagraditi po zaslugi, ker nam to gmotna sredstva, ki razpolagamo z njimi, ne dopuščajo. Naj jih bodri zavest, da so s svojim koristnim delovanjem pospeševali koristi narodnega šolstva ter povzdigovali tako tudi ugled ljudskošolskega učiteljstva! Želimo le, da bi dosedanjim našim sotrudnikom, ki so po pretežni večini ljudskošolski učitelji, se pridružilo še mnogo novih sodelavcev. Le tako bo mogoče naš podagogo-znanstven list povzdigniti do onega viška popolnosti, ki si ga doseči želimo na korist naše šole in v čast našega stanu. — Ker je pa vsakemu podjetju predvsem potrebna gmotna podlaga se obračamo obenem tudi do vseh naših dosedanjih podpornikov-naročnikov s prošnjo, da nam ostanejo zvesti podporniki tudi v bodoče ter se vrhutega še potrudijo, da nam pridobijo vsaj po enega plačujočega naročnika med tovariši, predvsem pa naj dosežejo, da je vsaka šola naročena vsaj na en izvod „Popotnika“. Le tedaj nam bo mogoče nagraditi našim sotrudnikom vsaj nekoliko njihovo požrtvovalno sodelovanje. — Ne bo se nam menda štelo v zlo, ako na tem mestu omenimo, da završuje „Popotnikov“ urednik s to številko 25 letnico svojega uredništvovanja in da je torej smatrati ta letnik za nekaj jubilejski letnik, kar pa seveda le registramo. — „Popotnik“ bo izhajal v sedanjem obsegu in v sedanjih oblikah tudi v novem letu mesečno kakor dosedaj. Naročnina tudi ostane ista vključno podražanju papirja in delavskih moči. Zato pa se nadejamo, da se „bo število sedanjih naročnikov tem razmeram primerno vsaj podvojilo“. — To želimo tudi mi. „Popotnikovemu“ uredniku pa, velezaslužnemu in značajnemu tovarišu M. J. Neratu, ki je vse svoje sile in zmognosti žrtvoval njemu ter v njegovi službi takorekoč osivel, najiskrenejšje čestitamo k temu jubileju! Živio na čast in korist našega stanu!

Slovan. Na ogled se je razposlala 1. št. IV. letnika našega najlepšega mesečnika, ki resnično nima para na vsem slovanskem jugu tako po elegantni opremlitvi kakor po obliki in bogastvu velikih in krasnih slik. — Dolžnost vsakega inteligentnega Slovanca je, da podpira ta list, ki je eminentne važnosti za naš narod v kulturnem pogledu. — Kakor čujemo, med učiteljstvom ni baš veliko naročnikov. List, ki zastopa protireakcionarno stališče, ki je zatočišče svobodne umetnosti in svobodnega prepričanja, naj bi našel več odziva v naših vrstah. — Učiteljstvu in vsemu slovenskemu občinstvu v modernem in naprednem duhu urejeni mesečnik kar najtopleje priporočamo.

Ljubljanski Zvon. Ta najstarejši slovenski leposlovni list, ki so mu sotrudniki najboljši slovenski literati, je vreden vsestranske gmotne podpore. Med njegovimi sotrudniki je tudi več učiteljev. Uredništvo objavlja tudi za to leto lep program, ki izveden obogati naše leposlovje in našo znanost. Želimo, da bi imel tudi v tem letu „Ljubljanski Zvon“ čimveč naročnikov in bralcev.

Prokleta! Znameniti Bichebourg Vakanov roman v štirih delih, ki ga je v slovenskem prevodu l. 1885. priobčil bil tov. Janko Leban v takratnem „Ljubljanskem Listu“, izide sedaj v posebni knjigi v zalogi g. V. Požgaja v Kranju. Knjiga je opremljena z ilustracijami ter tekst nanovo pregledan po g. Lebanu. Gotovo najde ta interesantni roman obilo kupcev in čitateljev!

Mali dobrotvor. Ta hrvaški mladinski list s podobami bo izhajal tudi v tem letu vsak mesec po enkrat. Vsebinska mu je izbrana. Poln je peseme, povesti, pravljic in poučnih spisov. Vanj pišejo najboljši hrvaški mladinski pisatelji. Zato je med mladino jako priljubljen. Naročnina — 80 h na leto — prejema gosp. Fr. Bartuš, ravn.-učitelj v Zagrebu. Slovenski mladini, ki se hoče priučiti hrvaščini priporočamo ta list.

Politiški pregled.

* **Deželni zbori.** Ker je potekla deželnim zborom poslovna doba, so se razšli. — Nove volitve bodo koncem meseca februarja 1908.

* **Prestolni govor v delegacijah.** Na nagovor predsednika je cesar odgovoril s prestolnim nagovorom: „Izraz vdanosti in voščila povodom mojega ozdravljenja so me jako razveselila. Bodi vam presrečna hvala. — Veseli me, da morem poudarjati, da so odnosi s monarhije z inozemstvom od zadnjega delegacijskega zasedanja sem ostali najboljši. Pri zadnjevanje vseh držav stremi za pomiranjem in konsolidiranjem splošnega miru potom osnovanja odnosov, ki naj se naslanjajo na čim večje medsebojno zaupanje. S tem, da se bomo strogo ravnali po temeljnih načelih naše politike in opirali na presrečne odnose z vsemi državami, bomo tudi v bodoče prispevali uspešno k vzdrževanju miru in zagotavljanju razvoja in blaginje narodov monarhije. — Moja vojna uprava je omejila, kar se je dalo, povšek stroškov za vojsko in mornarico. Tudi zahteva po izrednih vojnih kreditih je znatno zmanjšana. Bosna in Hercegovina bo tudi v prihodnjih letih mogla pokrivati svoje stroške z lastnimi dohodki. — Normalnemu povšku upravnih stroškov, provzročenemu po progresivnem razvoju uprave, odgovarja povšek postavk o pokritju, ki je odvisen od stalnega gospodarskega razvoja. Prepričan sem, da bo delegate v odločevanju o predlaganih vprašanjih vodila izkušena patriotska požrtvovalnost, voščim njihovemu delovanju najboljše uspehe in kličem jim dobrodošli.“

* **Prusko politiko** so obsojali v delegaciji Glominski, Klofač, Kramar in Kozlowski, Nemci so jo branili!

* **Poslanska zbornica** je v zadnji seji odobrila budgetni provizorij, zakon o davku na sladkor itd., nakar so šli poslanci na počitnice. Tudi med počitnicami bodo prejemale dijete, seveda na škodo davkoplačevalcev.

* **Koliko davka bomo plačali leta 1908?** Minister Koritowsky se je pri otvoritvi proračunske debate bahal, da je konec l. 1906. nekaj nad 146 milijonov kron prebitka v državni blagajnici, obenem pa je tudi povedal, koliko se bo moralo 1908 plačati državnih davkov.

Direktni davki:

Zemljiški davki	53,500.000 K
Hišni davki	93,650.000 "
Davki iz stavb	8,264.000 "
Davki iz patentov	20.000 "
Splošni pridobinski davki	35,470.000 "
Davek iz krošnjarije	198.000 "
Davek iz dohodkov podjetij, ki morajo dati javne račune	56,400.000 "
Davek iz dohodkov	9,280.000 "
Osební dohodninski davek	60,900.000 "
Davek iz „višjih“ dohodnin	2,482.000 "
Davek iz obresti dolž. davkov	1,300.000 "
Eksekucijske davščine	2,108.000 "
	323,552.000 K

Indirektni davki:

Davek od žganja	88,000.000 K
„ iz drožja	750.000 "
„ iz denatur. žganja	830.000 "
„ od piva	77,450.000 "
„ cukra § 1, konsum	130,000.000 "
„ „ § 2	450.000 "
„ petroleja	20,400.000 "
„ vina in mošta	12,520.000 "
„ mesa	16,200.000 "
„ drugih življenskih potrebščin	1,520.000 "
Davki od najemščine užitninskega davka	6,333.000 "
Razni davki indirektni	114.000 "
Razni davki,	1,840.200 "
	356,307.200 K

Pripomniti je, da niso tu uračunane carine, tobačna režija in sol.

* **Tajno volilno pravico v občinah** uvedejo na Štajerskem. Glasovalo se bo z listki, ne pa kakor doslej osebno. To bo provzročilo marsikatero izpremembo zlasti po nemškutarskih občinah.

* **Izvrševalni odbor štajerske „Narodne stranke“** se je na seji glavnega odbora v Celju dne 22. decembra sestavljal tako: predsednik g. Dr. Vekoslav Kuvovec, podpredsedniki gg. župana Sireca in Šinko ter dr. Bo-

žič, blagajnik g. dr. Ljudevit Stiker, namestnik g. dr. Gvido Sernee, tajniki gg. Vekoslav Spindler, dr. Kalan in Janko Lešničar, odborniki gg. J. Božič iz Zabukovja, Armin Građnik, Viktor Glaser, Avgust Drukar, M. Klinar iz Rečice na Paki, A. Mahne, Mart. Oevirk iz Vel. Pirešice, dr. Janko Sernee in Blaž Urlep, župan iz šentjurske okolice.

* **Vseslovanski kongres** se vrši, kakor smo že poročali, prihodnje leto v Rusiji. Iz srede avstrijskih Slovanov je izvoljen v odbor tudi poslanec Hribar.

* **Boj kot pruskega blaga v Galiciji.** Agitacija za boj kot pruskega blaga se je razširila že po vsi deželi. Osnuje se 105 agitacijskih odborov, a obrtni shodi se skličejo v ta namen po vsi deželi. Na stotisoče tiskanih pol, v katerih se Poljaki pisмено zavežejo, da bodo bojkotirali vsako prusko blago, so že razdelili med prebivalstvo. Za vse člane se uvede posebno znamenje. Da se vračanje pruskih vzorcev, cenikov itd. omogoči, je liga razdelila 500.000 gumiranih lističev z napisom: „Re-tour“, refusé à cause des crimes prussiens sur la nation polonaise.“

* **Ločitev cerkve od države na Francoskem.** Po daljši in burni debati je sprejela zbornica s 354 glasovi proti 177 glasom zakon o cerkvenem imetju, ki ga konfiscira država. S tem zakonom je sprejet ves kompleks zakonov, ki se nanašajo na ločitev cerkve od države.

* **Obligatorična pokojninska pravica privatnih uradnikov.** Minister za notranje stvari, baron Bienerth, je imenoval bivšega poljedelskega ministra grofa Leopolda Auer-sperga za dobo 5 let predsednikom penzijskega zavoda za privatne uslužbence, ki se ima ustanoviti. Izvedbene odredbe k zakonu izidejo v najkrajšem času.

* **Načrt zakona za starostno oskrbo** se predloži državni zbornici oktobra prihodnjega leta. Tako je obljubil ministrski predsednik češkemu poslanec Klofaču.

* **Slovaška liga v Ameriki.** Slovaški izseljenci v Ameriki so si ustanovili svojo ligo, ki ima namen, ohraniti Slovakom tudi v tujini, narodno zavest in zvezo z domovino. Potom lige bodo tudi nabirali denarne podpore za narodnostni boj na Ogrskem.

* **Drugoverci na Ruskem.** Iz Petrograda javljajo, da je minister za notranje stvari predložil državni dumi zakonski načrt, s katerim se odpravijo vsa omejenja državljanskih pravic za drugoverce.

Vestnik.

„Učiteljski Tovariši“ stopa danes pred svoje naročnike v prenovljeni, povečani obliki. To znači lep korak naprej. Kolikor je v naših močeh, bomo tudi v tem letu storili za list. Somišljenice in somišljenike nujno prosimo, naj nas krepko podpirajo, da bomo mogli zadovoljivo izvrševati svojo težko in odgovorno nalogo. Naročniki morajo biti predvsem redni plačniki. Brez denarja ni nič. Vključ povečanju lista in vključ večjim cenam vseh tiskarskih izdelkov ostane naročnina „Učit. Tov.“ ista. Skrbimo vsi, da se pomnoži število njegovih naročnikov tudi v neučiteljskih krogih! To bodi naš odgovor na vse podne napade!

Naši inserati. Inserati so vsakemu listu dobra opora. Po številu teh se da tudi sklepati na ugled lista. Naš list ima že lepo število inseratov. Skrbeti pa moramo tudi, da se to število poveča. Vse trdke, ki imajo zvezo z učiteljstvom in šolstvom, naj objavljajo svoje oglase v našem listu. Kakor podpiramo te trdke mi, tako naj te trdke podpirajo nas. Roka umiva roko. Naši somišljeniki naj v tem smislu posredujejo pri dotičnih trdkah. Tako zve učiteljstvo, kam se mu je obrniti v tem ali onem slučaju, naš list pa pridobi s tem na ugledu in veljavi. Učiteljstvo pa se naj pri naročilih ozira samo na trdke, ki inserirajo v našem listu, ter se naj pri nakupu sklicujejo na oglase „Učit. Tov.“ — Dandanes mora gledati tudi učiteljstvo, da gmotno ucvrsti sebe, svoja podjetja in svoje liste!

Učiteljski dobrotniki. „Učiteljsko društvo za Trst in okolico“ v počastitev spomina pokojnega tov. Strmška l. rok na račun pokroviteljine 50 K; gđe. A. malija Donati iz Mokronoga 10 K namesto honorarja g. dr. M. Hočevarju, ki ga je v prid učiteljskemu konviktu odklonil; vesela družba, zbrana po koncertu moravskih učiteljev v Seidlovi restavraciji zložila 32-78 K, (g. zobozdravnik dr. Praunseis je daroval v tej družbi 10 K); trdka Gričar & Mejač v zmislu „gospodarskega programa“ 51 K; slovenskemu učiteljstvu iznova priporočamo te narodno in pošteno trdke. Sroji k svojim! — Živeli učiteljski dobrotniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali tovariši: M. Vrbič in M. Žitko iz Sodražice; Fr. Ausser iz Boh. Bele in Anton Kadunc iz Tribuč. Hvala!

Jubilejski dar za učiteljski konvikt: tov. E. Gangl iz Idrije 10 K; tov. Jakob Dimnik iz Ljubljane 10 K; tov. Slavoj Dimnik iz Pustojane, 3 K in učiteljski IV. leta, Ivan Dimnik iz Ljubljane, 2 K; Jakobina